

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

תורה – דברים פרק יב'

(ט) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך נתן לך: (ט) כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה אלהיך נתן לך: (ט) ארי לא אתיתם עד כען לבית נחא ולאחסנא דיני אלהיך יחב לך:

(י) ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר יהוה אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל איביכם מסביב וישבתם בטח: (י) ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר יהוה אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל איביכם מסביב וישבתם בטח: (י) ותעבדו ית ירדנא ותיבתו בארעא דיני אלהכו ומחסו יתכו ויניח לכו מכל בעלי דבבכו ומסחור סחור ותיבתו לרחצו:

(יא) והיה המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם בו לשכון שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו ליהוה: (יא) והיה המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם בו לשכון שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרמת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו ליהוה: (יא) ויהי אתרא די יתרגי יי אלהכו בה לאשראה שכנתה תמן לתמן תיתו ית כל די אנא מפסד יתכו עלותיכו ונקסת קודשיכו מעשרתיכו ואפישות ידכו וכל שפר נדריכו די תדרו קדם יי:

(יב) ושמחתם לפני יהוה אלהיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם: (יב) ושמחתם לפני יהוה אלהיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם: (יב) ותחדו קדם יי אלהכו אתו ובניכו ובנותיכו ועבדיכו ואמהתיכו ולואה די בקרויכו ארי לית לה חלק ואחסנא עמכו:

(יג) השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה: (יג) השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה: (יג) אסתמר לך די למא תסק עלותך בכל אתרא די תחזי:

(יד) כי אם במקום אשר יבחר יהוה באחד שבטיה שם תעלה עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה: (יד) כי אם במקום אשר יבחר יהוה באחד שבטיה שם תעלה עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה: (יד) אלהו באתרא די יתרגי יי בחד מו שבטיה תמן תסק עלותך ותמן תעבד כל די אנא מפקוד:

רש"י

כי ישב המלך צביתו וה' הניח לו מכל אויביו מסביב ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב צבית ארזים וארון האלהים יושב בחוד היריעה. שמה תביאו וגו' – למעלה אמור לענין שילה וכאן אמור לענין ירושלים ולכך חלקם הכתוב ליתן היתר בין זו לזו משחרצה שילה ובאו לנוז חרצה נוב ובאו לגבעון היו הצמות מותרות עד שבאו לירושלים: מבחר נדריכם – מלמד שיביאו מן המוצר:

(ט) כי לא באתם – כל אותן י"ד שנה: עד עתה – כמו עדיין: אל המנוחה – זו שילה: הנחלה – זו ירושלים:

(י) ועברתם את הירדן וישבתם בארץ – שתחלקנה ויהא כל אחד מכיר את חלקו ואת שבטו: והניח לכם – לאחר כיבוש וחילוק ומנוחה מן הכנענים אשר הניח ה' לנסות צם את ישראל ואין זו אלא בימי דוד. אז:

(יא) והיה המקום וגו' – צנו לכם בית הבחירה בירושלים וכן הוא אומר בדוד ויהי

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

(יז) בלחוד שבטיך – בחלקו של בנימין למעלה הוא אומר מכל שבטיכם הא כיולד כשקנה דוד את הגרון מארונה היבסי גבה הזהב מכל השבטים ומכל מקום הגרון בחלקו של בנימין היה:

(יג) השמר לך – (ספרי) ליתן לא תעשה על הדבר: בכל מקום אשר תראה – אשר יעלה בלבך אבל אתה מקריב ע"פ נביא כגון אליהו זהר הכרמל:

נביא – ישעיה פרק נה' ט'-יג' פרק נו' א'

(ט) **בִּי גְבַהּוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גְּבַהּוּ דְרָכַי מִדְרָכֵיכֶם וּמִחֻשְׁבֹּתַי מִמִּחֻשְׁבֹּתֵיכֶם:**
 (ט) ארי כמה דרמין שמיא מן ארעא כן תקנן אורחתי מאורחתכון ומחשבתי תקנן ממחשבתכון:
 (י) **כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם הִרְוָה אֶת הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֹרַע וְלֶחֶם לְאֹכְלֵי:** (י) ארי כמה דנחית מטרא ותלגא מן שמיא ולתמן לא אפשר ליה דיתוב אלהין מרוי ית ארעא ומרבי לה ומועילה ויהב בר זרעא כמסת לזרע ולחמא כמסת למיכל:
 (יא) **כֵּן יִהְיֶה דְבַרִי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא יָשׁוּב אֵלַי רִיקָם כִּי אִם עָשָׂה אֶת אֲשֶׁר חָפְצָתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו:** (יא) כן הוי פתגם טובי דנפק מן קדמי לא אפשר דיתוב לקדמי ריקן אלהין עבד ית דרעינא ומצלח לדשלחנא ליה:
 (יב) **כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תִּזְבְּלוּן הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה וְכָל עֵצֵי הַשָּׁדֶה יִמְחֵאוּ כָף:** (יב) ארי בחדוא תפקון מביני עממיא ובשלמא תתובלוון לארעכון טוריא ורמתא יבועון קדמיכון תושבחה וכל אילני חקלא ישענון בענפיהון:
 (יג) **תַּחַת הַנְּעִיצוֹץ יַעֲלֶה בְרוֹשׁ תַּחַת (וְתַחַת) הַסְרָפָד יַעֲלֶה הַדָּס וְהָיָה לִיהוָה לְשִׁים לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת:** (יג) חלף רשיעיא וחלף חיביא יתקימון דחלי חטאה ויהי קדם יי לשום לאת עלם דלא יפסוק:
 (א) **כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁמֹרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי קְרוֹבָה יִשׁוּעָתִי לְבוֹא וְצַדִּיקְתִּי לְהַגָּלוֹת:** (א) כדנן אמר יי טרו דינא עבידו צדקתא ארי קריב פורקני למיתי וזכותי לאתגלאה:

רש"י

יטיב לכס אס תשמעו להם:
 (יב) **כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ** – מן הגלות. ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה – שיתנו לכס פריים ולמחם ויהנו (ירוננו) וישציה:
 (יג) **תַּחַת הַנְּעִיצוֹץ וְגוֹמֵר** – רבותינו דרשו תחת הרשעים יעלו לדיקים. נעוצץ וסרפד – מיני קוצים הם כלו' הרשעים יאבדו והלדיקים יטלו ממשלתם:

(ט) **כִּי גְבַהּוּ שָׁמַיִם וְגו'** – כלומר כי יש הצדל וחילוק מעלות ושצח בדרכי יותר מדרכיכ' ובמחשבותי יותר ממחשבותיכם כגובה שמים על הארץ אתם נותנים לב למרוד בי ואני נותן לב להשיב אתכם:
 (י) **כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג** – ולא ישוב ריקם אך יטיב לעול':
 (יא) **כֵּן יִהְיֶה דְבַרִי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי** – להודיעכם ע"י הנביאים לא ישוב ריקם אך

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

כתובים – תהילים פרק צד' יג'-יח'

(יג) לְהִשְׁקִיט לוֹ מִיָּמֵי דָעַד יִפְרָה לְרִשְׁעֵי שְׁחַת: (יג) לַשְׂדֵּכָא לִיה מִן יוֹמֵי בִישָׂא עַד דִּיתְכַרֵּי לְרִשְׁעֵיָא שׁוּחָה:
 (יד) כִּי לֹא יִטֹּשׂ יְהוָה עַמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב: (יד) אַרוּם לֹא יִנְטוּשׂ יי עֲמִיָּה וְאַחֲסַנְתִּיָּה לֹא יִשְׁבּוּק:
 (טו) כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָי לֵב: (טו) אַרוּם עַד צֶדֶקְתָּא יִתּוּב דִּינָא וּבִתְרוּי יִתְפַּרְקוּן כָּל תְּרִיעֵי לְבָא:
 (טז) מִי יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פְּעֻלֵי אֲוֹן: (טז) מִן יִקּוּם לִי לֹאֲגַחָא קִרְבָּא עִם מִבְּאֲשִׁין מִן יִתְעַתֵּד לִי לְמַנְעֵי עִם עֲבָדֵי שְׂקָר:
 (יז) לֹאֲלִי יְהוָה עֲזָרְתָּה לִי כִּמְעַט שְׂכָנָה דּוּמָה נִפְשִׁי: (יז) אֲלֹלֵי יי סַעִיד לִי כּוֹעֵר שֶׁרֶת בִּשְׁתִּיקוּתָא נִפְשִׁי:
 (יח) אִם אָמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חֲסִדָּךְ יְהוָה יִסְעֲדֵנִי: (יח) אִין אֲמַרִית אֲתַמוּטְטָא רַגְלִי טוּבְךְ יי יִסַּעִיד יִתִּי:

רש"י

(יג) לְהִשְׁקִיט לוֹ מִיָּמֵי רַע – כִּי הִיסוּרִין גּוֹרְמִין לוֹ לְהִשְׁקִיט לְהַסּ מִיָּמֵי דִין גִּיהַס עַד שִׁירָחָה שִׁיכְרָה לְרַשָּׁע שְׁחָת:
 (טו) כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב מִשְׁפָּט – הִיסוּרִין שְׁלֵהַם עַד שִׁירָדְקוּ בְּצַבִּילַם וְאַחַר הַמִּשְׁפָּט כָּל יִשְׂרָי לֵב יִתְקַבְּלוּ כִּי יִטְלוּ שְׂכָרָם:

משנה – שבועות פרק ג'

(א) שְׁבֻעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע, שְׁבֻעָה שְׂאֵכֵל וְשֶׁלֹּא אֵכֵל, שְׂאֵכֵלְתִּי וְשֶׁלֹּא אֵכֵלְתִּי. שְׁבֻעָה שְׁלֹא אֵכֵל וְאֵכֵל כָּל שְׁהוּא, חֵיב, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא, הֵיכָן מְצִינּוּ בְּאֹכֵל כָּל שְׁהוּא שְׁהוּא חֵיב, שְׁזָה חֵיב. אָמַר לָהֶן רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי הֵיכָן מְצִינּוּ בְּמִדְּבַר וּמְבִיא קִרְבָּן, שְׁזָה מְדַבֵּר וּמְבִיא קִרְבָּן. שְׁבֻעָה שְׁלֹא אֵכֵל וְאֵכֵל וְשְׁתָּה, אֵינּוּ חֵיב אֲלָא אַחַת. שְׁבֻעָה שְׁלֹא אֵכֵל וְשֶׁלֹּא אֲשִׁתָּה וְאֵכֵל וְשְׁתָּה, חֵיב שְׁתַּיִם:

רע"ב – (א) שְׁבֻעוֹת שְׁתַּיִם. שְׂאֵכֵל וְשֶׁלֹּא אֵכֵל – הֵם הַשְּׁתַּיִם הַמְּפֹרָשׁוֹת. דְּכַתִּיב (שס) לְהַרְעֵ אוֹ לְהַטִּיב. דְּמִשְׁמַע לְהַבִּחַ לֹא אֵכֵל לְהַרְעֵ. אֵכֵל לְהַטִּיב: שְׂאֵכֵלְתִּי וְשֶׁלֹּא אֵכֵלְתִּי – הֵם הַשְּׁתַּיִם הַנּוֹסְפוֹת מִמִּדְּרַשׁ חֻמִּים: מְדַבֵּר וּמְבִיא קִרְבָּן – בְּצַבִּיל בְּטוֹל דְּבוּרוֹ. וְכִיּוֹן דְּמִשּׁוּם בְּטוֹל דְּבוּרוֹ הוּא. אִף זֶה בְּטוֹל דְּבוּרוֹ הוּא שְׁהַאֲמַר לֹא אֵכֵל דַּעְתּוֹ לְאַסּוּר עַלְמּוֹ כָּל שָׁהוּ: שְׁבֻעָה שְׁלֹא אֵכֵל וְשְׁתָּה –

אִף עַל גַּב דְּשַׁחֲיָה בְּכָלֵל אֲכִילָה. אֵינּוּ חֵיב לֹאֵל אַחַת דְּהוּא לִיה כְּאוֹכֵל וְחוּזַר וְאוֹכֵל בְּהַעֲלַם אַחַד: שְׁלֹא אֵכֵל וְשֶׁלֹּא אֲשַׁתָּה – הוּוּ לְהוּ שְׁתֵּי שְׁבֻעוֹת. וְאִף עַל גַּב דְּמַכִּי אֲמַר לֹא אֵכֵל אַחַד לִיה בְּשַׁחֲיָה דְּשַׁחֲיָה בְּכָלֵל אֲכִילָה וְכִי הִדַּר וְאֲמַר תּוֹ לֹא אֲשַׁתָּה הַל"ל דְּלִין שְׁבֻעָה חֲלָה עַל שְׁבֻעָה שְׁאֵינִי הַכָּא כִּיּוֹן דְּאֲמַר בְּרִישָׁא לֹא אֵכֵל. וְהִדַּר אֲמַר לֹא אֲשַׁתָּה. גְּלִי

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

דעתיה דהך אכילה לחמר צרישא אכילה גרידתא היא:
 (ב) שְׁבוּעָה שְׁלֹא אָכַל, וְאָכַל פֶּת חֲטִיין וּפֶת שְׁעוּרִין וּפֶת בְּסָמִין, אֵינּוּ חַיִּב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שְׁלֹא אָכַל פֶּת חֲטִיין וּפֶת שְׁעוּרִין וּפֶת בְּסָמִין וְאָכַל, חַיִּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת:

רע"ב – (3) חייב על כל אחת ואחת –
 מדקחמר פת ופת על כל מין ומין ש"מ לחלק.
 דאי לאסור עליו מיניס הללו ותו לא. ה"ל

(ג) שְׁבוּעָה שְׁלֹא אֲשַׁתָּה וְשַׁתָּה מְשַׁקֵּין הַרְבֵּה, אֵינּוּ חַיִּב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שְׁלֹא אֲשַׁתָּה יַיִן וְשֶׁמֶן וְדַבֵּשׁ וְשַׁתָּה, חַיִּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת:
רע"ב – (ג) שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש –
 שבועה שלא אשתה יין ושמן ודבש – בגמרא מוקי לה כגון שהיה חזרו מסרבו וואומר לו בא ושתה עמי יין ושמן

(ד) שְׁבוּעָה שְׁלֹא אָכַל, וְאָכַל אֲכָלִים שְׂאִינָן רְאוּיִין לְאָכִילָה וְשַׁתָּה מְשַׁקֵּין שְׂאִינָן רְאוּיִין לְשַׁתִּיָּה, פְּטוּר. שְׁבוּעָה שְׁלֹא אָכַל, וְאָכַל גְּבֻלוֹת וּטְרַפּוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים, חַיִּב. רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר. אָמַר, קוֹנֵם אֲשַׁתִּי נְהַגִּית לִי אִם אֲכַלְתִּי הַיּוֹם, וְהוּא אָכַל גְּבֻלוֹת וּטְרַפּוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים, הָרִי אֲשַׁתּוֹ אֲסוּרָה:
רע"ב – (7) ואכל נבלות חייב –
 דרשוין לאכילה הן אי לאו דרחמנא אסרינהו: ר"ש פוטר – דמושב ועומד הוא עליהם. ופלוגתא דר"ש ות"ק דכולל דברים המותרים עם דברים האסורים. כגון באומר שבועה שלא אוכל שחוטות וטרפות. ת"ק סבר מגו דחיילא שבועה אשחוטות. חיילא נמי

(ה) אָחַד דְּבָרִים שֶׁל עֲצָמוֹ, וְאָחַד דְּבָרִים שֶׁל אַחֲרִים, וְאָחַד דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מִמֶּשֶׁ, וְאָחַד דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם מִמֶּשֶׁ. בִּיצֵד, אָמַר, שְׁבוּעָה שֶׁאֲתָן לְאִישׁ פְּלוֹנִי וְשֶׁלֹּא אֲתָן, שְׁנַתִּיתִי וְשֶׁלֹּא נִתְּתִי, שְׂאִישׁן וְשֶׁלֹּא אִישׁן, שְׂשִׁנְתִּי וְשֶׁלֹּא יִשְׁנִיתִי, שְׂאִזְרוֹק צְרוּר לַיִם וְשֶׁלֹּא אִזְרוֹק, שְׂזַרְקִיתִי וְשֶׁלֹּא זַרְקִיתִי. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר, אֵינּוּ חַיִּב אֶלָּא עַל הָעֵתִיד לְבוֹא, שְׂנַאֲמַר (ויקרא ה) לְהִרְעֵ אוֹ לְהִיטִיב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אִם בֵּן אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הִרְעָה וְהִטְבָּה, דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הִרְעָה וְהִטְבָּה מִנֵּין. אָמַר לוֹ, מִרְבוּי הַפְּתוּב. אָמַר לוֹ, אִם רַבָּה הַפְּתוּב לְכָךְ, רַבָּה הַפְּתוּב לְכָךְ:

רע"ב – (ה) ואחד דברים של אחרים –
 כדמפרש שאתן לפלוני: שאין בהן ממש – תרי גוויי משמע. כגון שינה ומשמע שאין בהן הנאה. כגון שאזרוק צרוור לים: מרבוי הכתוב – לכל אשר יצטא האדם. ופלוגתא דר"ע ור' ישמעאל דר"ע דריש בכל התורה רבוי ומעוטי ור' ישמעאל דריש כללי ופרטי ר"ע

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

אחה זן חלח כעזן הפרט מה הפרט מפורט להבא חף כל להבא. והלכה כר"ע:

(ו) נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה וְלֹא בִטֵּל, פְּטוּר. לְקַיִם וְלֹא קַיִם, פְּטוּר. שְׁהִיָּה בְדִין שְׂיִהֵא חֵיב בְּדַבְרֵי רַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא, מָה אִם הִרְשׁוּת שְׂאִינוּ מִשְׁבַּע עָלֶיהָ מִהֵרָ סִינִי, הִרִי הוּא חֵיב עָלֶיהָ. מִצְוָה שְׂהוּא מִשְׁבַּע עָלֶיהָ מִהֵרָ סִינִי, אִינוּ דִין שְׂיִהֵא חֵיב עָלֶיהָ. אָמְרוּ לוֹ, לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּשִׁבוּעַת הִרְשׁוּת, שְׁכֹן עֲשֵׂה בָּהּ לֹא בָּהּ, תֵּאמַר בְּשִׁבוּעַת מִצְוָה שְׂלֹא עֲשֵׂה בָּהּ לֹא בָּהּ, שְׂאִם נִשְׁבַּע לְבַטֵּל וְלֹא בִטֵּל, פְּטוּר:

רע"ב – (ו) נשבע לבטל את המצוה פטור – משום שזוועת בטוי אצל לוקה הוא משום שזועת שוא: שהיה דלזן שהיה חיב. כדברי ר' יהודה זן בתירא – כלומר שאילו לדברי ר' יהודה זן בתירא הוא חייב משום שזועת

(ז) שְׁבוּעָה שְׂלֹא אֲכַל כֶּבֶד זֶה, שְׁבוּעָה שְׂלֹא אֲכַלְנָה, שְׁבוּעָה שְׂלֹא אֲכַלְנָה, וְאֲכַלְנָה, אִינוּ חֵיב אֶלָּא אֶחָת. זֶה הִיא שְׁבוּעַת בְּטוּי שְׁחִיבִין עַל זְדוּנָה מִכּוֹת וְעַל שְׂגָגָתָה קִרְבֹּן עוֹלָה וְיִזְרָד. שְׁבוּעַת שְׂוֵא, חֵיבִין עַל זְדוּנָה מִכּוֹת וְעַל שְׂגָגָתָה פְּטוּר:

רע"ב – (ז) שזועה שלא אוכל ככר זז. שזועה שלא אוכלנה – טעמא דאמר שלא אוכל והדר אמר שלא אוכלנה הוא דאינו חייב אלא אחת שאין שזועה חלה על שזועה אצל אמר תחלה שלא אוכלנה והדר אמר שלא אוכל ואכלה כלה חייב שהים דכי אמר שלא אוכלנה אינו חייב עד שיאכל כלה וכי הדר אמר שלא אוכל כיון שאכל ממנה כזית חייב הלכך השזועה האחרונה חיילא ומחייב כי אכיל מינה כזית. וכי הדר אכל כלה מחייב משום שזועה ראשונה: שזועה שלא אוכלנה שזועה שלא אוכלנה – חף על גב דמשזועה

(ח) אִיזוּ הִיא שְׁבוּעַת שְׂוֵא, נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיְדוּעַ לְאָדָם, אָמַר עַל הָעֲמוּד שֶׁל אֶבֶן שֶׁהוּא שֶׁל זָהָב, וְעַל הָאִישׁ שֶׁהוּא אִשָּׁה, וְעַל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא אִישׁ. נִשְׁבַּע עַל דָּבָר שְׂאִי אֶפְשָׁר, אִם לֹא רְאִיתִי גָּמַל שְׂפוּרָח בְּאֹוִיר, וְאִם לֹא רְאִיתִי נֶחֱשׁ פְּקוּרַת בַּיִת הַבַּד. אָמַר לְעֵדִים בּוֹאוּ וְהַעֲיִדוּנִי, שְׁבוּעָה שְׂלֹא נַעֲיִדָה. נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה, שְׂלֹא לַעֲשׂוֹת סִפָּה, וְשְׂלֹא לְטוֹל לְזֶלְב, וְשְׂלֹא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, זֶה הִיא שְׁבוּעַת שְׂוֵא, שְׁחִיבִין עַל זְדוּנָה מִכּוֹת וְעַל שְׂגָגָתָה פְּטוּר:

רע"ב – (ח) אם לא ראיתי גמל פורח באויר – כלומר יאסרו כל פירות שזעולם עלי אם לא ראיתי וכו': נחש בקורת בית הבד – כתבנית קורת בית הבד. לאילו כעובי קורת בית הבד. לא הוי שזועת שוא. לאיכא טובא: שזועה שלא נעידך – בטול מנהג היא. דהא

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

קשיין אהדדי אלא לאו שמע מינה הא דענה אמן הא דלא ענה אמן שמע מינה אמר רבינא משמיה דרבא מתניתין דהכא נמי דיקא דקא תני שבועת ביטוי נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרין ובפסולין בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו אין מפי אחרים לא וקתני סיפא זה וזה מושבע מפי אחרים חייב קשיין אהדדי אלא לאו שמע מינה הא דענה אמן הא דלא ענה אמן ואלא שמואל מאי קא משמע לן דוקיא דמתניתין קא משמע לן:

רש"י על הגמרא

עלמא זין צב"ד זין שלח צב"ד חייבין ליליף ליה ר"מ צפרק דלקמן (ד' ל"א) צב"ד: משביעני עליכם – ואמרו אמן זין צפני צב"ד זין שלח צפני צב"ד חייבין: ה"ג קשיין אהדדי – דהא הכא מפי אחרים הוא ומחייב ר"מ שלח צב"ד: דוקיא דמתני' קמ"ל – אשמעינן דדוקא תנן מפי עצמו בשבועת ביטוי אבל מפי אחרים פטור ודקתני מתניתין סיפא אחת זו ואחת זו מושבע מפי אחרים חייב דדוקא צענו אמן תנן כדקתני ואמרו אמן ללא תימא אורחא דמילתא קתני:

כמוילא שבועה מפיו – לכל דבר זין להתחייב משום ביטוי דבעינן שוילא בשפתיו זין לענין שבועת עדות דמחייב ר' מאיר מפי עצמו אף שלא בבית דין: מתני' וברייתא נמי דיקא – מדמקשינן מתניתין וברייתא אהדדי ולא מתריץ אלכא זהכי: אלכא צראויין להעיד – מפרש לקמן למעוטי מלך דתנן (סנהדרין ד' יח) המלך לא מעיד: עד שיכפרו בו צב"ד – דכתיב (ויקרא ה) אם לא יגיד במקום הראוי להגדה הכתוב מדבר וקרא במושבע מפי אחרים כתיב ושמעה קול אלה אבל מפי

זוהר – ויקרא דף יג' ע"א

אמר רבי יוסי, נפש כי תחטא אהדרנא לקרא עד שיפוח היום, עיטא להאי נפש לאזדהרא מחובהא, ותיתוב לאתדבא, עד שיפוח היום, עד שלא יפוח יומא דהאי עלמא, וייתי ההוא יומא תקיפא, דיתבע לה מלפא דינא, לנפקא מהאי עלמא. ונסו העללים, דא הוא דא בין חברייה דקא אמרי, דבשעתא דמטי זמנא דבר נש לנפקא מן עלמא, צולמא דבר נש אתעבר מניה, דא הוא דכתיב עד שיפוח היום, עד דלא ינשוף יומא לנפקא מהאי עלמא. ונסו העללים, דאתעבר צולמא, יתוב קמי מאריה: רבי אלעזר אמר, תגין צולמין אית ליה לבר נש כד איהו בקיומיה, חד דברבא, וחד זעירא, דכתיב העללים, תגין. וכד משתפחי כחדא, כדן הוא בר נש בקיומיה. ועל דא, ונסו העללים פתיב. כדן בעי בר נש לאסתפל לא בעובדוי, ולתקנא לון קמי מאריה, ויודי עלייהו. בגין דקודשא בריך הוא אקרי רחום וחנון, ומקבל לאיגון דתבין קמיה:

חק לישראל – פרשת ראה יום ד'

וְדָא הוּא עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַעֲלָלִים, דְּכִיּוֹן דְּאֵינּוֹן עֲלָלִים מִתְעַבְרָן מִנִּיהּ, וְאִיהוּ תַפִּיס בְּקוֹלְרָא, תְּשׁוּבָה הִיא אֲבָל לֹא מְעַלְיָא כָּל כֶּף כְּזִמְנָא דְקָאִים אִיהוּ בְּקִיּוּמִיהּ. וְשִׁלְמָה מִלְכָּא אֲכַרִּיז וְאָמַר, (קהלת יב) וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵךָ בְּיָמֶיךָ בְּחַוְרוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יִבְאוּ יָמֵי הָרְעָה וְגו':

וְעַל דָּא עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם, דְּבַעֲי בְּרַ נֶשׁ לְאַתְקָנָא עוֹבְדוּי. דְּכַד מְטוֹן יוֹמוּי לְאַסְתְּלָקָא מִן עֲלָמָא, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא תּוֹהָא עֲלֵיהּ, וְאֹמְרָ, וְנֶפֶשׁ כִּי תַחֲטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהָא אֹמְרִינָא לָהּ בְּאֹמְרָהּ דְּשָׁמִי דְלֹא לְשִׁקְרָא בִּי, וְאִסְתְּהִידִית בְּהָ כַד נַחֲתַת לְעֲלָמָא, וְהוּא עַד וְדָא, מִכַּפְמָה זְמַנִּין דְּאַסְתְּהִידִית בְּהָ, לְנִטְרָא פְקוּדֵי. בְּגִין כֶּף הוֹאִיל וְכַד נֶשׁ הוּא עַד, בְּשַׁעֲתָא דִּיתוּב קָמִי מִלְכָּא, אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע. אוֹ רָאָה, אֵינּוֹן חוֹבִין דְּעֵבֵד וְאַסְתְּכַל בְּהוּ. אוֹ יָדַע בְּבִירוֹרָא דְמִלְכָּה דְעֵבֵד עַל פְּקוּדָא דְמִאֲרִיָּה, אִם לֹא יִגִּיד, אִם לֹא יוֹדִי עֲלֵיהּ קָמִי מִאֲרִיָּה (מִה כְּתִיב) כַּד יִפּוֹק מִהָאֵי עֲלָמָא, וְנֶשׂא עוֹנּוֹ. וְכַד יִשָּׂא עוֹנּוֹ, הִיאָךְ פְּתַחִין לִיהּ פְּתַחָא, וְהִיאָךְ יִקוּם קָמִי מִאֲרִיָּה, וְעַל דָּא נֶפֶשׁ כִּי תַחֲטָא פְּתִיב:

הלכה – הרמב"ם הלכות ברכות פרק ב'

(א) סדר ברכת המזון כך היא ראשונה ברכת הזון שנייה ברכת הארץ שלישית בונה ירושלים רביעית הטוב והמטיב ברכה ראשונה משה רבינו תקנה שנייה תיקן יהושע שלישית תיקן דוד ושלמה בנו רביעית חכמי משנה תקנוה:

(ב) הפועלים שהיו עושין מלאכה אצל בעל הבית ואכלו פתן אין מברכין לפניה ומברכין לאחר סעודתן שתי ברכות בלבד כדי שלא יבטלו מלאכת בעל הבית ברכה ראשונה כתיקונה שנייה פותח בברכת הארץ וכולל בה בונה ירושלים וחותרם בברכת הארץ ואם היו עושין בסעודתן בלבד או שהיה בעל הבית מיסב עמהן מברכין ד' ברכות כתיקונן כשאר כל אדם:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.